

IN DE KIJKER

informatiebulletin van de afdeling Utrecht 't Gooi

VOORJAAR 2023

*Beeld: Horie Mika,
Japan*

KONINKLIJKE
FOTOBOND

afdeling Utrecht-'t Gooi

In deze editie

Van de waarnemend voorzitter	2
Agenda	3
Bestuursmededelingen	4
Opleidingen	6
Wedstrijden	6
Overig	7
In gesprek met...	
Veronique Jansen	8
Kusjes en Knuffels verhalenboek	13
De fotokunst van A.I. von Schwindel	15
Wabi Sabi	18
Fotoproject	20
Exposities	22
Colofon	23

Van de waarnemend voorzitter

Vooruitblik

Het eerste kwartaal van het jaar is in clubs en verenigingen vaak de periode van de Algemene Ledenvergaderingen (ALV's). Er wordt teruggeblikt op het afgelopen jaar met jaarverslagen en financiële overzichten. Er wordt vooruitgekeken op het nieuwe verenigingsjaar aan de hand van de begroting en het programma van activiteiten, soms wordt er zelfs een heel beleidsstuk gewijd aan de nabije en verdere toekomst. Vrijwel elke vereniging ziet de ALV als een verplichte exercitie maar het is bij uitstek de plaats waar – volgens regels vastgelegd in Statuten en Huishoudelijk Reglement – de leden inbreng hebben in wat er in en met de club gebeurt (en niet gebeurt), waar de bestuurders gekozen worden die verantwoordelijk zijn voor de gang van zaken en waar de commissies en hun leden worden voorgesteld aan de leden van de club.

Ook de Afdelingen binnen de Fotobond hebben over het algemeen hun Algemene Vergadering, in de Afdeling Utrecht-'t Gooi ook wel de Algemene Afdelingsvergadering genoemd (AAV). De Statuten schrijven ons die voor. We kiezen de herkiesbare en nieuwe bestuurders (let op, maar liefst twee) , we leggen ons Jaarverslag over 2022 en ons exploitatieoverzicht 2022 voor aan de aanwezigen, de begroting 2023 en ons programma van activiteiten voor het jaar 2023. Denk bij dit laatste aan de Afdelingswedstrijden, het Afdelingsmentoraat en de idem cursussen etc. En we werpen een kleine blik in de toekomst.

Agenda

Algemene Afdelingsvergadering
12 april 2023

Vijf met samenhang 2023
bespreking 12 april na de AAV

De avonden vinden plaats in
De Koppeling,
De Clomp 19-04
3704 KS Zeist
Aanvang 20 uur
tenzij anders aangegeven

In principe hebben alle leden van Afdeling 07, club- en persoonlijke leden, inmiddels de uitnodiging, agenda en de stukken ontvangen voor de AAV op woensdag 12 april.

Vorige keer schreef ik dat het gewone besturen in de top van de bond, maar ook in de Afdelingen en de clubs, weer op gang aan het komen is na covid en een mooi jubileumjaar. Nu, een klein kwartaal later, zien we dat terug o.a. in onze eigen AAV, maar ook in de Algemene Leden Vergadering van de Fotobond op zaterdag 22 april a.s. in Amersfoort.

Het feest is voorbij, we zijn weer aan het werk, voor jullie, onze leden en de clubs! Want met elkaar vormen we de Fotobond, de Afdelingen en de clubs, om ons in onze hobby de fotografie te kunnen uitleven, om die te kunnen delen met andere fotografen, en om van en met elkaar te leren en om te genieten van exposities en presentaties. Veel plezier!

Het Afdelingsbestuur wenst jullie mooie Paasdagen en een mooi voorjaar met een ontluikende natuur en veel mooi fotowerk!

Rien van Dam-Baggen
waarnemend voorzitter Afdeling Utrecht-'t Gooi

31 maart 2022

Bestuursmededelingen

Rien van Dam-Baggen, secretaris Afdeling Utrecht-'t Gooi

De Afdeling en Het Afdelingsbestuur

Als het goed is hebben *alle* leden van de Afdeling Utrecht-'t Gooi de uitnodiging, agenda en stukken voor de Algemene Afdelingsvergadering (AAV) die op 12 april a.s. wordt gehouden in Zeist ontvangen. Plaats: Gebouw De Koppeling, De Clomp, 19-04. (NB. Mocht je ze niet hebben ontvangen, vraag de secretaris van je club ernaar).

Op deze AAV verantwoordt het Afdelingsbestuur zich voor hun werk in het afgelopen jaar en stelt het de begroting en activiteiten voor het lopende jaar 2023 voor. Verder worden daar de bestuurders voor het komende jaar gekozen (zie verder ook: "Van de waarnemend voorzitter" in deze In de Kijker en de stukken voor de AAV).

Overigens hebben we goed nieuws als het over

Afdelingsbestuurskandidaten gaat! Na de bestuursverkiezing hebben we weer een compleet Afdelingsbestuur! Daar zijn we heel blij mee!

De taken zijn verdeeld en we kunnen voorlopig vooruit. Ja voorlopig, want Ruud Slot heeft duidelijk aangegeven zijn huidige bestuurslidmaatschap als tijdelijk te zien, en we zoeken dus tegen het eind van het jaar een algemeen bestuurslid. Omdat de werkgever van onze huidige penningmeester een tweede financieel expert in het bestuur "vereist", vragen wij voor dat algemeen bestuurslid dat hij/zij financiële expertise heeft. Het gaat niet om uitvoerend werk op dit

gebied, maar om de expertise. Verder doet dit bestuurslid gewoon mee in taken die tussen alle bestuursleden verdeeld worden naast hun eventuele specifieke taak van voorzitter/secretaris/penningmeester. Dus meld je bij de voorzitter voorzitter.afd07@fotobond.nl als je interesse hebt in dit bestuurslidmaatschap. Je bent zeer welkom.

Terugkijkend zijn we heel blij dat we versterking krijgen in het bestuur, maar we zijn er ook trots op dat we met dit Afdelingsbestuur van drie personen toch heel veel voor elkaar hebben gekregen, naast de eerdere In de Kijker genoemde activiteiten. In 2022 bijvoorbeeld de organisatie van de De Beste Club 2022, idem van een mentoraat plus twee cursussen en onze bijdrage aan het regioverband in het kader van de activiteiten van het Jubileum. En in 2023 de organisatie van de nu lopende wedstrijd Serie van Vijf met Samenhang 2023

Als Afdelingsbestuur zetten we ons in voor de vrijetijdsfotografie, daarin streven we naar diverse activiteiten en daar werken we dan ook aan, binnen onze mogelijkheden.

We, dat zijn de leden van het *huidige* Afdelingsbestuur (tot 12 april 2023), nog even onze gegevens:

Rien van Dam-Baggen, waarnemend voorzitter, ☎ 0343 442060, 💻 voorzitter.afd07@fotobond.nl

Rien van Dam-Baggen, secretaris, ☎ 0343 442060, 💻 secretaris.afd07@fotobond.nl

Richard van Driel, penningmeester, ☎ 0652313580, 💻 penningmeester.afd07@fotobond.nl

Ruud Slot, algemeen bestuurslid ☎ 06 83333431 📧

ruudslot@gmail.com

Nog twee specificaties:

- Voor informatie over zaken mbt Opleidingen kun je je momenteel richten tot de secretaris (secretaris.afd07@fotobond.nl).
- Voor zaken mbt tot de Redactie van In de Kijker, mail aan 📧 redactie.afd07@fotobond.nl

Als Afdelingsbestuur worden we gelukkig bijgestaan door commissies, óók of misschien *juist* ook in de nieuwe constellatie.

- De Commissie **Wedstrijden** bestaat uit de wedstrijdcoördinatoren Hans van Hal en Rob Gerritsen. Zij organiseren onder auspiciën van het Afdelingsbestuur de wedstrijden Vijf met Samenhang en de Beste Club.
- De Commissie **Opleidingen** bestaat momenteel uit Joke Vollebregt. Dat is te weinig als we ons cursusaanbod op peil willen houden en dat willen we graag! De secretaris doet hier momenteel wel veel, maar die hééft al haar eigen taken. Dus wil je hierin graag meedoen, meld je dan bij de voorzitter.
- De commissie **Websitebeheer** zet het materiaal dat de voorzitter/secretaris aanlevert op de website. Na een korte training in Wagtail heeft Tonnie Smit deze taak op zich genomen, met Dick Jeukens als achtervang.
- De **Redactie** bestaat uit Lidy van Doorn-Nieuwendijk en Jan Donders die elk kwartaal weer een mooie In de Kijker weten samen te stellen aan de hand van de ingeleverde kopij. We

zoeken nog een lid van de redactie dat op zoek gaat naar de verhalen van fotografen in de Afdeling en misschien zelfs in het land, hetzij om ze te schrijven, hetzij om fotografen aan te moedigen ze zelf te schrijven. Meld je bij de voorzitter.

Maar al lopen er heel veel dingen nu prima, al zeggen we het zelf, het is wel erg veel werk voor zo weinig mensen. Dus, heb je er de capaciteiten voor en/of wil je je eens dienstbaar maken *buiten* je eigen club, meld je dan bij de voorzitter (voorzitter.afd07@fotobond.nl) om te bekijken wat je zou kunnen doen. We ontvangen je met plezier ...

Nieuwe naam en nieuw logo voor de Fotobond.

In het kader van het 100-jarig bestaan werd aan de fotobond het “Recht op dragen van het predicaat Koninklijk” verleend, waardoor de Fotobond voortaan als de **Koninklijke Fotobond** door het leven zal gaan, zo heeft het DB van de bond besloten.

Niet alleen de naam van de Fotobond werd veranderd, ook vanzelfsprekend het logo. Er is nu een logo voor de Fotobond als entiteit terwijl de logo's van de Afdelingen daarvan zijn afgeleid, allemaal strak, duidelijk en zonder opsmuk.

We roepen iedereen op dit logo zoveel mogelijk te gebruiken indien van toepassing en op te nemen op de websites van de clubs van de Afdeling en websites van leden, club- en persoonlijke leden, van onze Afdeling.

Opleidingen

Alle mentoraats- en cursusbijeenkomsten vinden plaats in Basisschool Wereldwijs in Houten.

Opleidingen, 2021-2022

Het boek van de mentoraten **Beeldstijl** dat door Peter van Tuijl is gemaakt, is inmiddels gedrukt en uitgereikt aan de deelnemers van de beide mentoraten. Wij, het Afdelingsbestuur, vonden het een mooi boek geworden dat heel divers fotowerk laat zien en we feliciteren mentor en deelnemers met dit resultaat. We danken Peter van Tuijl voor zijn belangeloze werk aan het boek.

Uiteindelijk liepen de mentoraten af met een prettige verrassing voor de deelnemers: ze kregen een deel van hun bijdrage aan het mentoraat terug, omdat de eindpresentatie niet door kon gaan terwijl bovendien de mentoraten berekend waren op acht deelnemers/mentoraat en uiteindelijk elk mentoraat met tien betalende deelnemers van start kon gaan.

Opleidingen 2022-2023

Twee van de opleidingen van het seizoen 2022-2023 zijn inmiddels afgesloten, te weten:

- Het **mentoraat** met als thema **Buiten Beeld** door Diana Bokje;
- De **cursus Flitstechnieken** door Johan Huizing.

Opleidingen 2023

Op verzoek van de docent is de **cursus Foto's bespreken** door Harry Sikkenk uitgebreid met een vijfde bijeenkomst, waardoor de deelnemers aan het eind ervan niet alleen zullen hebben geleerd foto's te bespreken, maar ook geleerd hebben te jureren binnen clubs. De bedoeling is dat ze opgenomen worden in een pool van juryleden waaruit geput kan worden door clubs voor hun wedstrijden en exposities.

Wedstrijden

Afdelingswedstrijd Serie van Vijf met Samenhang 2023

De Afdelingswedstrijd Serie van Vijf met Samenhang (5mS) is op het moment van schrijven van deze Bestuursmededelingen (31 maart) in volle gang. Er zijn 67 (digitale) series ingeleverd bij de wedstrijdcoördinatoren Hans van Hal en Rob Gerritsen. De juryleden Harry Sikkenk en Armando Jongejan verzorgen de jurering thuis op hun eigen computer, en zij zullen op woensdag 12 april ná de AAV (20.15u in Zeist, gebouw De Koppeling, De Clomp 19-04 in Zeist) de

series van de aanwezige fotografen bespreken. Daarna wordt de presentatie die door Hans van Hal wordt gemaakt en die alle series bevat voorzien van feedback door de jury, op de website gezet. De wedstrijd geldt tevens als selectie voor de Salon Foto Nationaal. Wie als genomineerden voor deze selectie worden ingediend, wordt bepaald door het Afdelingsbestuur op basis van de uitslagen van de wedstrijd.

Leden van Taakgroepen, BMK's en FIAP'ers zijn automatisch genomineerd.

Overig

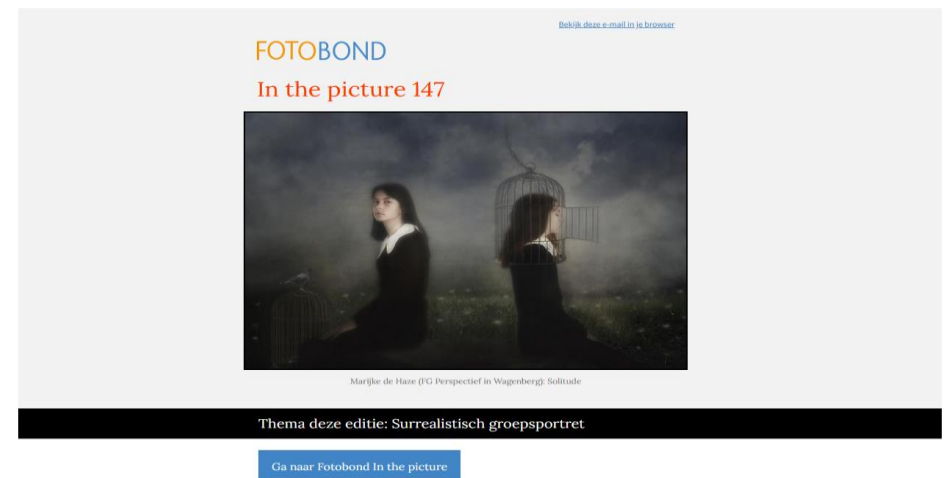
Fotobond in de Picture

Nog steeds schrijft de fotobond elke week (er is een schema) een thema uit voor In the Picture, een van de initiatieven die zijn ontplooid toen alles stil kwam te liggen. Elke week krijgt elk lid in een bericht van de Nieuwsredactie (via e-mail) te zien welke foto's uitgekozen zijn door een per thema wisselend panel. Doe mee en zoek bij In the Picture op wat de komende thema's zijn ...

Dit wekelijkse bericht van de Nieuwsredactie omvat echter nog meer, zoals mededelingen of informatie van bestuur en/of commissies van de Fotobond.

Sommige dingen kun je misschien wel missen als gewoon lid/niet-bestuurslid, denk je, maar van andere dingen kun je mijns inziens veel plezier hebben. Elke week in je mailbox!

31 maart 2021

In gesprek met ...Veronique Jansen

Jan Donders

Foto: Rick Mandoeng

Na al die interviews via de telefoon is het weer een verademing aan tafel te zitten met iemand voor een 'gewoon' gesprek over fotografie en meer. Hier, in de gastvrije omgeving van het Museum Hilversum, is een gesprek met Veronique Jansen als een feest van enthousiasme en passie voor fotografie.

Veronique is de marketing en communicatie adviseur van het Museum Hilversum. Zij verzorgt ook speciale events en is vaak de curator van een expositie. Al vele jaren timmert het museum aan

de weg voor een markante plaats in de wereld van fotografie en videokunst.

Het museum staat nu nog in het teken van de Zilveren Camera, een expositie van het werk van de prijswinnaars in de verschillende categorieën.

Museum Hilversum is het kunstmuseum van de mediastad Hilversum. Het museum is een levendige plek voor inspiratie en ontmoeting met lezingen, rondleidingen en masterclasses. Het is gevestigd in het oorspronkelijke historische raadhuis waaraan in 2005 een spectaculaire uitbouw is toegevoegd. Er vinden meerdere tentoonstellingen per jaar plaats. De collectie van het museum omvat ruimt 250 werken, van nieuwsfotografie tot videokunst. Zowel de tentoonstellingen als de collectie zelf worden gekenmerkt door een sterke maatschappelijke betrokkenheid.

Maar Veronique laat trots de flyer zien van de komende expositie vanaf 8 april: *Self-Reflective*, de portretten die Hendrik Kerstens maakte van zijn dochter Paula in de stijl van de Vlaams-Hollandse portretkunst. Een project waarbij het model Paula gaandeweg een grote invloed op het resultaat uitoefende. Het recente maart nummer van het fotografie magazine *Pf* besteedde er een artikel aan.

Voordat Veronique gevraagd werd voor het museum te komen werken was ze al gefascineerd door fotografie en bezig met een opleiding aan de fotoacademie. 'Museum Hilversum heeft verschillende gezichten gehad. Eerst is het een kunstmuseum geweest. Na de verzelfstanding

werd steeds meer het profiel aangemeten van een museum voor mediacultuur. Eén van de eerste exposities was over Raymond Rutting. Daarmee hadden we als museum iets te pakken: we zitten in een mediastad. Die link met media, fotografie, video past ons heel erg goed. Ik voelde me daar steeds beter bij thuis.'

De opleiding aan de fotoacademie was even op een laag pitje, maar werd weer opgepakt wat resulteerde in een diploma in 2020. Zie <https://veroniquejansen.nl/> voor haar project 'Cataphoto'.

'Bij de fotoacademie word je uitgedaagd om allerlei verschillende technieken te ontdekken. Juist ook om die technieken breed in te zetten. Ik ontwikkelde daar wel mijn eigen stijl, had een mooie kans om me nog meer te verdiepen in fotografie. Ik vind het een feest om met elkaar naar de werken te kijken, om te ontdekken wat beter kan. Wat is je verhaal? Dat was een hele verrijking.'

Hoe is het contact met de Fotobond tot stand gekomen?

'We willen graag een plek zijn waar iedereen zich thuis voelt. Zeker ook de amateurfotografen. We organiseren allerlei medialabs, rondleidingen, masterclasses. Zo is het contact ontstaan. Dat ging via de toenmalige voorzitter Oege Lam. Hoe leuk zou het zijn om bij iedere tentoonstelling of gedurende het jaar een speciale avond of middag te beleggen voor leden van de Fotobond? Er zijn ideeën voor een betere samenwerking.'

'Bij een rondleiding voor leden van de Fotobond wordt er anders gekeken naar de foto's. De context is altijd belangrijk, maar als je

allemaal fotograaf bent, amateur of professional, dan kijk je naar de opbouw van een serie, je kijkt naar composities, kleurgebruik. Dan kun je heel anders praten over de beelden. Dat is een verschil met een willekeurige groep geïnteresseerden.'

Is het ook een taak van het museum de amateurfotografie en de professionele wereld dichterbij te brengen?

'We willen graag een museum zijn voor iedereen, mensen inspireren. De lijn tussen amateurs en professionals is heel dun, we doen veel aan kennisoverdracht. We maken exposities die inspireren, verwonderen. We organiseren lezingen over fotografie, iedereen is welkom.'

Wat is het verschil tussen een goede portretfoto gemaakt door een amateur en een foto van een BN'er door een bekende fotograaf (zoals een portret van Sonja Barend door Sacha de Boer)?

'Een portret is niet sterker omdat er een bekende persoon op de foto's staat, of dat een bekende fotograaf de foto gemaakt heeft. Het komt toch altijd neer op het concept dat erachter zit. Sacha de Boer heeft die foto's ook niet zomaar gemaakt, het ging over sterke vrouwen in de media, die ze ook uitvoerig geïnterviewd heeft. Bij de Zilveren Camera worden ook portretten getoond, ook daar gaat het over het verhaal erachter.'

De amateur moet dus ook een verhaal vertellen?

'Het verhaal is super belangrijk, wat wil je vertellen, waarom wil je die foto maken? Werken vanuit een concept, vanuit een gedachte, komen

altijd boven drijven. Als dat niet gebeurt gaat het wringen. Wat is de urgentie dat andere mensen mijn foto's moeten zien?'

'Een geschreven toelichting bij een serie is belangrijk, dat geeft meer context. Je weet dan waar je naar kijkt, je weet de intentie van de fotograaf. Soms is het direct duidelijk, andere series behoeven toelichting. Alleen een reeks foto's tonen, dan kunnen de foto's ontzettend goed zijn, maar waar kijk je dan naar? Bij de serie (van Merlijn Doomernik) over vrouwen die in hun jeugd dwangarbeid verrichtten bij De Goede Herder voelde je de pijn en het verdriet.'

Anouk, uit de serie VROUWEN

Vaak wordt gezegd: een foto heeft geen titel nodig, het beeld moet spreken.

Laten we voor het gemak de bezoekers in twee groepen verdelen. De ene groep wil alles weten van de fotograaf. Wat is de link met de kunsthistorie? Wat heeft de fotograaf nog meer gedaan? Hoe zijn de foto's tot stand gekomen? Met die kennis gaan deze bezoekers de foto's bekijken. Ze luisteren ook naar de toelichting via de audiotour.

In de andere groep zijn mensen die binnenkomen en amper iets willen weten, die voor het werk gaan staan en eigen associaties willen

Els, uit de serie VROUWEN

maken. Wat doet het met je, raakt het je? Een super mooie manier om een kunstwerk te bekijken. Ik doe het allebei. Soms krijg je ter plekke kippenvel, zelfs als je foto's al in een tijdschrift hebt gezien. Het onderwerp moet dichtbij komen. Als een fotograaf dicht bij zijn onderwerp staat, één is met de situatie (zoals Eddy Wessels in Oekraïne) dan raakt het je direct.

Je komt ook bij fotoclubs. Hoe doe je dat?

Ik doe dat in het museum en vanuit het museum, maar ook vanuit mezelf als fotograaf. Ik word gewoon blij van fotografie er is niks leukers dan met elkaar naar beelden te kijken. Niet alleen kijken, maar ook onderzoeken hoe je iemand verder kunt brengen, of met elkaar het gesprek daarover aan te gaan. Soms kunnen eenvoudige veranderingen, zoals de volgorde in de serie, het beeld, de boodschap, verbeteren.

Er zijn veel discussies over kunstmatige intelligentie, ook in de fotografie. Hoe is het museum daar mee bezig?

'Ik ben daar nog niet mee bezig, dat is nog niet naar voren gekomen. Bij de Zilveren Camera wordt uitvoerig gecontroleerd of de RAW bestanden overeenkomen met het getoonde werk, je weet zeker dat de foto's 'echt' zijn.

We staan echt wel open voor vernieuwingen. We hebben een mooie verrijking gehad in een tentoonstelling door te werken met *augmented reality* met werk van Carla van de Puttelaar. Het is super interessant om te zien hoe fotografie zich verder ontwikkelt, waar dat toe leidt,

welke *cross-overs* daar zijn. Je moet er wel open over zijn. Ik geloof altijd wel in de creativiteit van de mens en het vakmanschap. Het een sluit het andere niet uit, we zullen zien. Misschien gaan we het nog meemaken.'

Veronique is blij met de nieuwe directeur van het museum, Fleur van Muiswinkel, die de maatschappelijke betrokkenheid van het kunstmuseum zal versterken. Ze heeft daar veel ervaring mee. 'De programmering van het museum zal daardoor een beetje gaan verschuiven, maar ik vind het erg mooi.'

Ik verlaat het museum met in mijn oren nog de vele superlatieven die Veronique gebruikte tijdens dit gesprek: passie, blij, tof, super, fascinerend, enthousiast, mooi, leuk, bijzonder, super (bis), waar je hart van opengaat. Het moet een super baan zijn bij dat museum. Het is zeker niet mijn laatste bezoek.

Uit de serie CATAPHOTE: Emma (Bulgarije)

Kusjes & knuffels: een foto- en verhalenboek over 20 hondenbaasjes

Milou Oomens, maart 2023

In 2020 deed ik mee met het project 'Mens en omgeving' van de Culemborgse Fotoclub Lek en Licht. Ik koos als onderwerp mens en hond. Tijdens het toewerken naar een gezamenlijk fotoboek en expositie, realiseerde ik me al snel dat er veel meer bijzondere verhalen te vertellen waren. En zo stelde ik mezelf als doel om 20 hondenbaasjes uit Culemborg te portretteren. Zowel in beeld, als tekst. Met als resultaat: het foto- en verhalenboek 'Kusjes & knuffels'.

Het vinden van hondenbaasjes in Culemborg was niet zo moeilijk. Enkele oproepjes in Culemborgse groepen op Facebook en in de krant leverden genoeg reacties op. Iedereen wilde wel op de foto met zijn huisdier! En ook via-via werd ik regelmatig getipt op bijzondere relaties tussen mens en hond. Maar met een gezin met twee kleine kindjes ontbrak het me aan tijd om overal naartoe te gaan. Het meest lastige was dan ook om te bepalen wie ik wel en niet wilde portretteren.

Unieke verhalen

Ik wilde graag diversiteit in leeftijd, geslacht, gezinssituatie, woonwijk en type hond. Maar bovenal was voor mij het verhaal het belangrijkste. Van een moeder die haar angst opzij zette en toestemde met een pup, de hond die het gemis verzacht van kinderen die uit huis

zijn, het meisje dat beter slaapt door de hulphond tot aan de alleenstaande oudere die dankzij de hond actief blijft. Al snel vond ik een gemene deler. Want waar de verhalen uiteindelijk allemaal over gaan, is de onvoorwaardelijke liefde tussen mens en hond.

Een boek maken

Nu ik voor het eerst een thema zo uitgebreid in beeld had gebracht wilde ik dat tastbaar maken, bundelen in een boek. De meeste foto's blijven meestal alleen op mijn computer staan. Vanuit mijn werk als communicatieadviseur ben ik gewend om samen te werken met een lokale vormgever, Elke Anouk Verbakel. Zij heeft voor mij de vormgeving bedacht, waarna ik zelf pagina's kon vullen. Ik leerde werken met InDesign aan de hand van YouTube filmpjes en vooral door gewoon te doen. Elke zette de puntjes op de i en zorgde voor de juiste bestanden voor de drukker.

Van fotograaf tot auteur en uitgever

Ik besloot mijn boek in eigen beheer uit te brengen. Na wikken en wegen heb ik ook een ISBN aangevraagd. En zo ben ik naast fotograaf en auteur, ook ineens uitgever geworden. Voor het drukwerk kwam ik terecht bij Drukcase. Zij gaven me goed advies over onder andere papierkeuze. Al met al was het een lang proces, maar als je boek dan eenmaal bij de drukker ligt, maakt dat enorm trots!

Inmiddels zijn er 50 boeken bij mij thuisbezorgd. Ben je benieuwd naar de foto's en verhalen? Het boek kost 20 euro per stuk (excl. eventuele verzendkosten). Stuur me een berichtje: info@fotomilou.nl

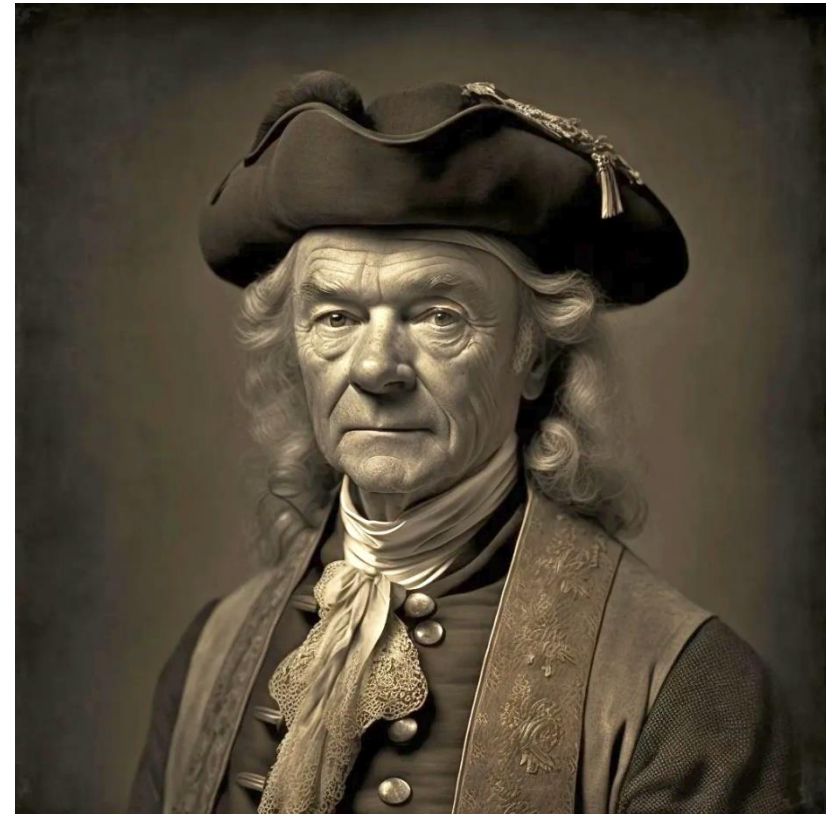

De fotokunst van A.I. von Schwindel

Kees Molders

In de 18e eeuw was fotografie nog geen bekende of gevestigde kunstvorm. Er waren echter enkele pioniers die met de technologie experimenteerden en verbluffende beelden creëerden die toekomstige generaties zouden inspireren. Een van die fotografen was *Arthur Isaak von Schwindel zu Unzuverlässig*, die gespecialiseerd was in riviergezichten. Arthur werd in 1701 in Spanderswoud geboren in een rijke, van oorsprong Pruisische familie. Hij was al op jonge leeftijd gefascineerd door de Gooise natuur en de natuurlijke wereld. Zijn vader, die verdienstelijk amateurkunstenaar was, moedigde zijn liefde voor het buitenleven aan en leerde hem landschappen te schilderen. Naarmate hij ouder werd, raakte Arthur geïnteresseerd in fotografie en leerde hij over de camera obscura, een apparaat dat al eeuwenlang werd gebruikt om beelden op een oppervlak te projecteren. Arthur was vastbesloten om zijn passie voor de natuur te combineren met zijn interesse in fotografie. Jarenlang experimenteerde hij met verschillende camera's en technieken totdat hij de perfecte combinatie vond om riviergezichten in al hun glorie vast te leggen. Hij gebruikte grootformaat camera's waarmee hij scherpe, gedetailleerde beelden met een ongelooflijke scherptediepte kon maken. Von Schwindel bracht het grootste deel van zijn tijd door met reizen door het land, op zoek naar de perfecte locaties om zijn riviergezichten vast te leggen. Hij logeerde vaak weken achter elkaar in afgelegen

gebieden, wachtend op de perfecte licht- en weersomstandigheden om de perfecte foto te maken.

*Arthur Isaak von Schwindel zu Unzuverlässig, zelfportret, omstreeks 1760.
Universiteitsbibliotheek van Harderwijk, nr. A.I.01-04-2023a.*

Ondanks de uitdagingen van die tijd was Arthurs werk zeer gewild bij verzamelaars en kunstliefhebbers. Zijn beelden van watervallen, mistige meren en ruige kustlijnen legden de schoonheid en grootsheid

van de natuur vast op een manier die nog nooit eerder was gezien. Arthurs nalatenschap zou lang na zijn dood voortleven. Zijn werk inspireerde toekomstige generaties fotografen om de grenzen van wat mogelijk was met de camera te verleggen. Arthur stierf op de naamdag van de heilige Walricus, 1767. Tegenwoordig worden zijn foto's beschouwd als de belangrijkste voorbeelden van Vroeg Hollands Pictorialisme, en zijn bijdrage aan de kunstvorm wordt nog steeds gevierd door zowel kunstenaars als historici.

Nou vooruit, ik geef het toe: dit is een artikel voor het (1) aprilnummer van In de Kijker, maar wel met een ernstige ondertoon. Omdat dezer dagen het verschijnsel artificiële intelligentie voortdurend in het nieuws is en ook de Fotobond zich buigt over Wat te Doen met gegenereerde beelden, leek het me wel aardig een experimentje te wagen. De bijgaande foto's zijn gegenereerd met Midjourney. De bovenstaande tekst is gegenereerd in ChatGPT en vervolgens automatisch uit het Engels vertaald met Google Translate. Ik heb er slechts enkele uiterst geloofwaardige details aan toegevoegd, zoals de namen, jaartallen en fotobijschriften. En de 'prompts', de opdrachten voor de AI-programma's, moest ik natuurlijk ook zelf bedenken. De redactie van In de Kijker streeft er naar de volgende uitgave geheel met AI samen te stellen.

Een eeuw later dan ik hierboven suggereer, werd de fotografie uitgevonden. Dat kon nooit wat worden, het was hooguit een hulpmiddel voor kunstschilders. Het heeft dan ook even geduurd voor fotografie als zelfstandig medium werd gezien, en nog langer voor dat

medium werd geaccepteerd als kunstvorm. In de kunstwereld huist een conservatief volkje.

Ook nu komen we onder fotografen puristen tegen die liefst dicht bij de oorspronkelijke donkere kamer-technieken blijven. Dat gepruts met smartphones die automatische filtertjes en rare randjes maken, dat is toch geen fotografie? Dat is toch meer uhm... digitale kunst of zo? Die puristen hebben mijn sympathie, maar het knutselen met de smartphone is toch ook wel erg leuk.

Ondertussen de-hazen, sky-replacen en focus-stacken we dat het een lieve lust is. Met iedere upgrade stappen we verder weg van het ambachtelijke doka-werk. Met serieuze fotobewerkingssoftware vervalsen we inmiddels net zo goed onze puur-fotografische opnamen als met virtueuze smartphone-software.

Kennelijk moeten we erg wennen aan échte technische vernieuwingen. En die van de kunstmatige intelligentie gaan wel erg rap. Even een blik in mijn glazen bol:

Dat binnen afzienbare tijd goed gemaakte AI-foto's en -teksten niet meer van echt te onderscheiden zijn staat voor mij wel vast. Nu worden nog beelden gegenereerd waarbij mensen zes vingers aan iedere hand hebben, dat is niet meer dan een kinderziekte, iets van voorbijgaande aard. Origineel en creatief zal het echter niet snel worden, afgezien van het slim formuleren van de prompts. Ik vind het zelfportret van Arthur best intrigerend, maar vooral omdat ik weet dat het originele nep is.

AI is nu al een machtig hulpmiddel voor het maken van 'content' en zelfs voor het programmeren van flarden software. Ik 'schrijf' zomaar een artikel mét illustraties en ik hoef niet achter mijn toetsenbord vandaan te komen. Eén april... Venijnig wordt het pas als AI glashard wordt ingezet voor misinformatie, en daarop kun je de klok gelijk zetten.

Ik kan me voorstellen dat mensen die hun boterhammen verdienen met fotografie, onrustig worden. Het is niet voor het eerst dat een deel van hun werkterrein wordt ingenomen door anderen. Eerst door de 'gedemocratiseerde fotografie'. Iedereen is fotograaf, waarom zou een krant nog 'dure' fotografen in dienst hebben? Straks snoepen beeldgenerators weer een partje van hun taart. Sommige fotografen zijn als reactie ook video gaan omarmen als werkterrein. Misschien wordt op vergelijkbare wijze *beeldgenerator* wel een nieuw, breder beroep.

Voor de kunst lijkt me AI een bijverschijnsel te zijn. Er zijn ook nu al 'pure' fotografen (die net zo goed nabewerken), beeldkunstenaars die plakken en knippen, en kunstenaars die fotografie slechts als ondergeschikt hulpmiddel gebruiken. Aan hun arsenaal wordt nu een instrument toegevoegd, al kun je beelden die niet door licht zijn gemaakt geen foto-grafie noemen.

Het onderscheiden van echte fotografie en gegenereerd beeld zal steeds moeilijker worden. We zullen de fotografische variant van Van Meegeren tegenkomen, die AI-beelden willen laten doorgaan voor fotografie. Mensen die uit balorigheid een AI-beeld inzenden voor

fotowedstrijden om te zien of ze er door komen het gebeurt al. Dus jury: wees op je hoede.

Riviergezicht nabij Hinderdam, Unterschlag-plaat-procedé, Arthur Isaak von Schwindel zu Unzuverlässig, 1738. Universiteitsbibliotheek van Harderwijk, nr. A.I.01-04-2023b.

Uw immer betrouwbare auteur,
Kees Molders, Culemborgse Fotoclub Lek en Licht

Wabi-Sabi

Ton Verweij

Wabi-sabi?Wat is dat nou?

Nou, ik kan je vertellen; het is - voor mij - erg inspirerend!

Wabi-sabi is een concept in de traditionele Japanse esthetiek. Centraal staat de acceptatie van vergankelijkheid en imperfectie. Wabi-sabi wordt soms omschreven als het waarderen van schoonheid die imperfect, vergankelijk en onvolledig is. Het komt voor in alle vormen van de Japanse kunst, zoals bij de theeceremonie, in poëzie en de prentkunst.

Wabi staat voor verdriet, verlatenheid en eenzaamheid, maar vanuit de poëzie is het woord uiteindelijk vervormd tot iets dat staat voor eenvoud, het ontbreken van materialisme en nederigheid.

Sabi staat voor 'de bloei van de tijd' - de schoonheid of sereniteit die komt met de jaren, wanneer slijtage of een zichtbare reparatie de nadruk leggen op de vergankelijkheid van een object. Wabi-sabi is ook een esthetisch concept in fotografie en keramiek.

Tot en met 15 januari toonde het Japanmuseum Sieboldhuis (Leiden) voor het eerst in Europa een tentoonstelling gewijd aan Wabi-sabi in fotografie en keramiek. Ik kwam daar nog net op tijd achter zodat wij op de laatste dag deze boeiende expositie nog net konden bekijken. Ruim honderd werken van zeventien nationale en internationale kunstenaars maakten dit Japanse begrip inzichtelijk. De deelnemende

Foto cyanotypie: Ton Verweij

kunstenaars zijn alle op hun eigen wijze beïnvloed door wabi-sabi. Dat is bijvoorbeeld te zien in een foto van smeltende sneeuw, gedrukt op handgeschept papier, of bij gebarsten en gerepareerd keramiek, waarbij de reparatie goudkleurig is uitgevoerd. Bij diverse fotografen uit de invloed van wabi-sabi zich in de keuze van het onderwerp of in de wijze waarop gefotografeerd is. In ander werk is wabi-sabi te bespeuren in de materialen waarop geprint wordt. Ook worden er printtechnieken gebruikt met natuurlijke materialen zoals zoutafdrukken en de cyanotypie (blauwdruk) zoals ik die ook wel eens bij mijn Fotogroep Fotogein heb laten zien. Het is vaak de combinatie van beelden en de wijze waarop deze beelden worden gepresenteerd-

bijvoorbeeld met duidelijk zichtbare imperfecties of leegtes- die het kunstwerk wabi-sabi-achtig maakt.

Tsukamoto Shouzi, Japan

Ik vond het een zeer inspirerende tentoonstelling en het getoonde werk gaf heel goed de sfeer aan die ik tijdens een mentoraat van Diana Bokje in 2021 heb geprobeerd neer te zetten. Ik werkte daarbij met veel onscherpe en bewogen beelden allemaal in zwartwit, maar ook met heel eenvoudige en stilistische foto's. Van wabi-sabi had ik toen nog nooit gehoord, maar ik vind deze levensfilosofie wel een verademing in een tijd waarin alles mooier, perfecter en sneller moet.....

Margaret Lansink, Ned.

Redactie: alhoewel de expositie in het Sieboldhuis afgelopen is, hier nog een link naar de expo: <https://www.sieboldhuis.org/tentoonstellingen/wabi-sabi-japanse-esthetiek-in-fotografie-en-keramiek>

Foto voorpagina: Horie Mika, uit expositie Sieboldhuis

Fotoproject

Rob Renshoff

Geïnspireerd door het werk van David Hockney

De aanleiding

Begin 2022 hebben drie Amersfoortse fotoclubs een fotowedstrijd en een expositie georganiseerd met als thema: "Geïnspireerd door het werk van Piet Mondriaan". Dit in het kader van de door gemeente Amersfoort geïnitieerde viering van het geboortjaar van Mondriaan. Leden van de Fotobond binnen de afdeling Utrecht 't Gooi werden uitgenodigd om mee te doen. Dit resulteerde in een fraaie expositie van 25 van de ruim 200 in gezonden foto's.

De fotografen konden een aantal aantrekkelijke prijzen winnen en na de expositie de foto's, afgedrukt op groot formaat en geplakt op dibond, gratis mee naar huis nemen. De verscheidenheid van de ingezonden foto's was groot. Kijk maar.

En nu David Hockney

Net als Piet Mondriaan heeft David Hockney in zijn werk als schilder en fotograaf een lange ontwikkeling doorgemaakt. Zijn werk is vernieuwend, maar houdt ook een sterke band met de traditie.

Dit heeft geleid tot een zeer breed en inspirerend oeuvre. Wanneer je zijn werk met een open blik tegemoet treedt, kan dit je helpen eens een heel andere richting in je fotografie in te slaan.

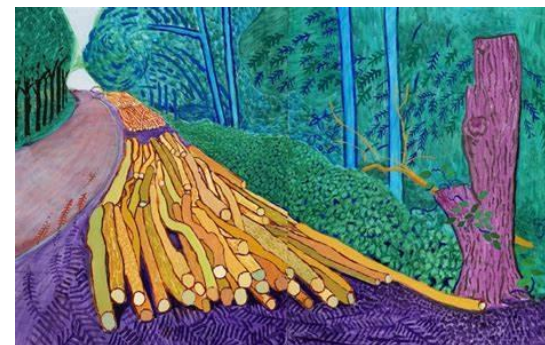
Durf je het aan om een keer heel iets anders te doen ?

Doe dan mee !

We willen dit project laten uitmonden in een expositie die van 12 oktober t/m 19 november plaatsvindt in het Rietveldpaviljoen in Amersfoort. Tegelijk met werk van andere fotografen en kunstenaars die binnen dit thema passen. Dit laatste deel wordt georganiseerd door 033Fotostad.

We houden een inspiratieavond op maandag 24 april om 19.30 u. in het Rietveldpaviljoen. Je bent daar van harte welkom. Voor informatie over 033Fotostad en het Rietveldpaviljoen kun je naar hun website gaan: <https://www.033fotostad.com/>
Heb je nog vragen ? Bel me gerust. 0653 166 771 of stuur een mail: rob.renshoff@ziggo.nl

ten slotte wat voorbeelden van het werk van David Hockney als schilder en fotograaf :

EXPOSITIES

5 april– 16 april 2023

Expo drie fotografes

Expositie Carla Vermeend en anderen

"Niet kiezen is jezelf verliezen", de persoonlijke verhalen over (on)bewuste keuzes.

In Galerie Waterbolk, Schoutenstraat 10, Utrecht.

Zie de [uitnodiging](#) voor openingstijden.

29 april – 3 juni 2023

Fotogroep Fotogein

(Foto: Ad Witte)

Fotogroep Fotogein exposeert in Theater DE KOM, Nieuwegein.

Naast vrij werk worden foto's met het thema "Bijna" getoond.

Bij (bijna) alle foto's een passende Haiku.

De Kom Stadsplein 6, Nieuwegein.

Permanente **tentoonstelling**

Eregalerij Fotografie

In de **Eregalerij** van het **Nederlands Fotomuseum**, in Rotterdam vertellen 99 foto's samen het verhaal van de ontwikkeling van de fotografie in Nederland vanaf 1842. Het toont de hoogste punten, de vernieuwingen en de enorme stappen die fotografen maakten.

www.nederlandsfotomuseum.nl/

23 april

Lezing Maarten Corbijn

In het middagprogramma van de Bespreking Bonds-fotowedstrijd in theater De Hanzehof in Zutphen.

Informatie op de site van de Fotobond:

<https://fotobond.nl/multimedia/platform/agenda/W6K4EP95XN/>

COLOFON

In de Kijker is het digitale informatiebulletin van de Fotobond Afdeling Utrecht-'t Gooi. In de Kijker verschijnt minimaal vier maal per jaar en wordt uitgebracht onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van de Afdeling Utrecht-'t Gooi.

REDACTIESLUITING

Het volgende nummer van In de Kijker verschijnt rond 1 juli 2023. Artikelen, foto's en/of andere voor de lezers interessante bijdragen dienen daarvoor **uiterlijk 15 juni 2023** in het bezit te zijn van de redactie. Inzendingen per mail (foto's zoveel mogelijk per WeTransfer) naar redactie.afd07@fotobond.nl. De redactie heeft het recht om ingezonden bijdragen te weigeren indien deze het belang van de lezers zouden schaden. Inzenden betekent niet automatische plaatsing, maar wordt wel zoveel mogelijk gewaarborgd.

BESTUURSLEDEN AFDELING UTRECHT – 'T GOOI

Rien van Dam-Baggen, – waarnemend voorzitter ☎ 0343 442060,

✉ voorzitter.afd07@fotobond.nl

Rien van Dam-Baggen – secretaris ☎ 0343 442060,

✉ secretaris.afd07@fotobond.nl

Richard van Driel – penningmeester ☎ 0652313580,

✉ penningmeester.afd07@fotobond.nl

Ruud Slot – tijdelijk waarnemend bestuurslid ☎ 0683333431,

✉ ruudslot@gmail.com

Voor zaken m.b.t .Opleidingen kun je je momenteel richten tot de secretaris ✉ secretaris.afd07@fotobond.nl

REDACTIE IN DE KIJKER

Lidy van Doorn-Nieuwendijk en Jan Donders

Voor zaken over de redactie: ✉ redactie.afd07@fotobond.nl